

W ramach akcji Archiwa Rodzinne Niepodległej Archiwum pozyskało dar w postaci kolekcji listów wysłanych z niemieckich obozów koncentracyjnych Auschwitz i Buchenwald

Seria 24 listów wysłanych z obozów koncentracyjnych Auschwitz w okresie od 30 maja 1943 do lipca 1944 i Buchenwald z 7 lipca 1944 pisanych przez Tadeusza Jedynaka do matki Leokadii Jedynak w Stąporkowie została podarowana Archiwum przez Włodzimierza Jedynaka, syna ich nadawcy. Umowa darowizny podpisana została w dniu 4 czerwca 2020 r.

Nadawca listów – Tadeusz Jedynak urodził się 7 stycznia 1923 r. w Stąporkowie, Szkołę podstawową ukończył w Stąporkowie, a następnie uczęszczał do Państwowego Liceum i Gimnazjum im. Św. Stanisława Kostki w Końskich, w którym do wybuchu wojny ukończył dwie klasy gimnazjum. W lutym 1942 r. wstąpił do Związku Walki Zbrojnej Placówka Czarniecka Góra. W dniu 31 marca 1943 r. został aresztowany i osadzony w więzieniu w Końskich. Po brutalnym śledztwie został przewieziony 22 kwietnia 1943 r. do obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. W obozie przebywał jako więzień polityczny oznaczony numerem 117855. Dnia 24 czerwca 1944 r. został przetransportowany do obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie – nr więźnia 61896. Następnie 25 lipca 1944 r. trafił do obozu koncentracyjnego Buchenwald-Komenda Böhlen, a 14 listopada 1944 r. do obozu koncentracyjnego Flossenbürg – Komenda Köenigstein – nr więźnia 38834. Dnia 17 marca 1945 r. trafił do obozu koncentracyjnego Flossenbürg – komenda Leitmeritz, w którym przebywał do momentu jego oswobodzenia w dniu 8 maja 1945 r. Tragiczne warunki pobytu w tym obozie i niewolnicza praca spowodowały, że po oswobodzeniu ciężko zachorował na tyfus plamisty. Do Polski powrócił w połowie lipca 1945 r. Pobyt w obozach spowodował, że stan jego zdrowia był bardzo zły, co uniemożliwiało podjęcie pracy. Dopiero po długotrwałym leczeniu podjął pracę w 1947 r. w kopalni rudy żelaza „Edward” w Czarnieckiej Górze k. Stąporkowa, gdzie był zatrudniony do maja 1951 r. W 1950 zawarł związek małżeński. Miał dwóch synów – Janusza i Włodzimierza. W 1951 r. przeprowadził się na stałe do Starachowic gdzie był zatrudniony w Kierownictwie Budowy Dróg, a od lipca 1960 r. w Fabryce Samochodów Ciężarowych. W FSC pracował do emerytury na którą odszedł w 1983 r. Od 1978 r. należał do Związku Inwalidów Wojennych w którym pełnił funkcję sekretarza Kola w Starachowicach. Był odznaczony Krzyżem Oświęcimskim i Krzyżem Armii Krajowej. Zmarł 17 lipca 1998 r. w Starachowicach.

Listy wg obowiązujących przepisów obozowych pisane były w języku niemieckim i ze względu na cenzurę nie mogły zawierać prawdy o realiach obozowych. Jednakże możliwość korespondowania z rodziną odgrywała istotną rolę w walce o przetrwanie, dawała bowiem ogromną nadzieję. Listy były dla więźniów dowodem, że rodzina o nich pamięta, a dla ich rodzin informacją, że żyją.

Kolekcja przekazana przez Pana Włodzimierza Jedynaka stanie się częścią publikacji dotyczącej korespondencji polskich więźniów niemieckich obozów z okresu II wojny światowej, której wydanie planowane jest na rok 2021.